

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Παρασκευή, 23-04-2010
 Σελίδα: 10
 Μέγεθος: 371 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 125030
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΤΥΠΩΘΗΤΩ

Τα βιβλία αυτοσυστήνονται: Ο συγγραφέας είναι ο επαρκέστερος πληρεξούσιος ανάμεσα στο έργο του και στον αναγνώστη; Οι λέξεις και τα πράγματα του συγγραφέα πώς συναντούν τις λέξεις και τα πράγματα του ήρωα ή του αφηγητή;
 Η στήλη «Τυπωθήτω» προκολεύει και απαντά σε τέτοιας υφής ερωτήματα. Βιβλίο όλου του φάσματος,

πριν φτάσουν στις προθήκες των βιβλιοπωλείων, εξορρολούνται λεπτομέρειες της γραφής τους. Πεζογράφοι, ποιητές, δοκιμογράφοι, μεταφραστές, ανθολόγοι, σε πρώτο πρόσωπο, πριν παραδοθούν στον συστηματικό και στον απλό αναγνώστη – βιβλία πριν αρχίσουμε να τα φυλλομετράμε.
 Επιμέλεια Μισέλ Φαίς

Ενα μουσικό στοίχημα

Δήμητρα Χριστοδούλου
Πώς αυτοκτονούν οι Ασσύριοι
 εκδόσεις Πατάκη, ποίηση

Μπορούν αρχαίοι λαοί να επιβιώνουν ως ψυχικές διαδρομές; Είναι αρχοντιά ή παραφροσύνη; Επιλογή ή ψυχαναγκασμός; Κλίση ή τυφλότητα; Μπορούν οι ψυχικές διαδρομές να αισθητοποιούνται... ως έπος; Το έπος της μεζέριας; Ή το έπος της επίμονης ανάνηψης; Πώς βιώνεται και πώς –το κυριότερο...– εκφράζονται η ντροπή, ο πόνος, η οργή, η αγωνία για την παρακμή και τον θάνατο ενός βαριά άρρωστου τόπου, ενός βαριά άρρωστου λαού, ενός βαριά άρρωστου πατέρα; Πόσο πολιτική είναι η πιο προσωπική μας θλίψη, πόσο προσωπική είναι η πιο πολιτική δυσπλασία; Αλλά το κυριότερο –πάντα το κυριότερο...–

ποια μέσα, ποιοι φυσικοί μηχανισμοί, που να μην εκβιάζονται, αλλά να προκύπτουν και να λειτουργούν ηγαία ως συνεπής εξέλιξη μιας πορείας κάπου τριάντα έξι χρόνων πια, θα επιτρέψουν να μορφοποιηθεί αυτό το πλαίσιο ζωής σε ποίηση που να πείθει ως τέτοια;

Γράφοντας το *Πώς αυτοκτονούν οι Ασσύριοι* είχα να αναμετρηθώ με όλα αυτά τα ερωτήματα, που, όπως είναι φυσικό, ξεπηδούσαν κάθε λεπτό αυτής της διαδικασίας αναπόσπαστα δεμένα, σάρκα με κόκαλο, με κάθε φάση της, από τη βιωματική της αφόρμηση ως τη στιγμή που αφήνει κάποιος το στυλό στο χαρτί και λέει «δεν πάει άλλο για τώρα» ή «δεν πάει άλλο για μένα». Είναι επίσης αυτονόητο ότι είχα να αναμετρηθώ και με την εύλογη (φαντάζομαι...) φιλοδοξία να μην ξαναμασήσω το *Διμό* ή το *Ελάχιστα πριν* ή το *Προς τα κάτω*, για να αναφέρω μόνο τα τρία τελευταία βιβλία μου, που εγώ τουλάχιστον αν-

σθάνομαι ότι σημειώνουν μια άλλη φάση, έναν νέο προσανατολισμό στη δουλειά μου. Η ανάγκη βέβαια της σαφήνειας του θέματος και η αναζήτηση της μεγαλύτερης δυνατής πυκνότητας, από τη μια, και από την άλλη, η παράλληλη αγάπη –ακριβώς όπως λέμε «παράλληλη σχέση» ή «διπλή ζωή»– προς το πεζομορφο ποίημα παραμένουν. Όμως στο *Πώς αυτοκτονούν οι Ασσύριοι* πιστεύω πως και τα δύο αυτά στοιχεία διαφοροποιούνται αισθητά ως προς την αυστηρότητά τους. Τα μεν ολιγόστιχα ποιήματα γίνονται πεισματικά πιο ολιγόστιχα, τόσο που συχνά ο τίτλος στέκει ως άλλος Κέρβερος πάνω από τα κεφάλια τους, μπας και ξεφύγουν από το θέμα τους, από τον αρχικό παλιμό που τα γέννησε, και το ρίξουνε στις λυρικές εξομολογήσεις, προς τις οποίες τόση κλίση είχα στα νιάτα μου. Τα δε πεζομορφα ποιήματα συγκροτούνται γύρω από έναν ευδιάκριτο μύθο, μια μικρή περιπέτεια με αρχή, μέση και

τέλος, με πρόσωπα που δρουν (;) σε χώρο και χρόνο, αλλά με ένα μουσικό στοίχημα, που, είτε κερδηθεί είτε χαθεί, πάντως τα τοποθετεί ευθέως στην περιοχή της ποιητικής πρόθεσης. Και, για να είναι ακόμη πιο στρατιωτική η πειθαρχία, το βιβλίο χωρίζεται σε δύο μέρη, τα ολιγόστιχα μόνα τους και τα πεζομορφα μετά. Χώρια, δηλαδή, το ιππικό, χώρια η πυροβολαρχία, και οι καλές μούσες να βάλουν το χέρι τους, να μην εξελιχθεί το όλο πράγμα σε εμφύλιο πόλεμο ή συμμαχία και των δύο για ανταρσία κατά της ποιήτριας. Αλλά κι αν έτσι συμβεί –έχω όλη την έπαρση να αμφιβάλλω– θα είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να διαπιστώσω αν ο σαρκασμός, που λίγο ως πολύ, φανερά ή υπόγεια, διατρέχει τα τελευταία βιβλία μου, μπορεί να μου σταθεί και στην τέχνη τόσο αποτελεσματικός μηχανισμός άμυνας όσο μου έχει σταθεί ως τώρα στη ζωή. Να δούμε...

Δήμητρα Χριστοδούλου